

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Iac. Chiffletii De Linteis Sepulchralibus Christi
Servatoris Crisis Historica**

Chifflet, Jean-Jacques

Antverpiae, 1624

Cap. XIX. Quid pro Sindone, ex eo tempore à Lirensibus actum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64456](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64456)

CAPVT XIX.

Quid pro Sindone, ex eo tempore à Lirensibus actum.

SVRREXIT fama de Sindone Saluatoris Ducibus Allobrogum dono datâ. Et Lirenses grauiter commoti queruntur iniuriam, ac in Margaritæ caput anno M. CD. LVII. ab Officialis Bisontini Sede, anathematum fulmina euocant: sed omnia in irritum cecidere. Desperatâ tandem causâ, ac Margaritâ fato functâ, Lirenses aliò consilia vertunt, & à Ludouico Duce Parisiis adito, anno M. CD. LXIV. quando Sindonem ipsam auferre non poterant, annuos quinquaginta Francos auri, ad diem diuo Andreæ festum pendendos stipulantur, quibus illatum Ecclesiæ suæ damnum, ex retentione Sindonis, aliquâ saltem ratione refarciretur. Placet ipsas Ducis literas ex archiuo Trecensi proponere, prout tribus post annis, nempe M. CD. LXVII. quintâ Decembris, ex ipso autographo, ne illarum memoria interiret, omni fide à Trecensibus descriptæ, atque in publicum instrumentum transumptæ sunt.

*Ludouicus Dux Sabaudie, Chablaisij, & Augustæ, sacri Romani Imperij Princeps, Vicariusq; perpetuus, Marchio in Italia, Pedemontium Princeps,
Geben-*

Gebennensis & Baugiaci Comes, Baroq³ Vaudi, & Foucigniaci, ac Nicia, Vercellarum, Friburgi³ Dominus, vniuersis modernis & posteris, rei gesta notitiam cum salute. Oblata nobis supplicatio pro parte venerabilium Oratorum nostrorum, Decani & Capituli Ecclesie Collegiatae beatae Mariae de Lireyo, Trecentis Diocesis, in effectu continebat: Quod pridem agente in humanis spectabili milite Goffredo de Charny, Domino de Sauoisy & dicti loci de Lireyo, ipse spectabilis miles pia deuotione motus, inter alias Reliquias per eum tunc collatas ipsi Ecclesie, dedit & largitus est quoddam sacratissimum Sudarium, effigiem Saluatoris & Redemptoris nostri Iesu Christi representans, per Decanum & Capitulum ipsius Ecclesie per eum fundatae, tunc & in futurum existentes custodiendum, pro deuotione & salute animarum ipsius, ac benefactorum Ecclesie praedictae: etiam ut ex illius custodia, Ecclesia ipsa frequentius & libentius a Christicolis visitaretur, & ipsorum eleemosynis diuinus cultus uberius augetur. Quod quidem deuotissimum & colendum Sudarium metu guerrarum tunc ibidem vigentium, per Decanum & Canonicos ipsius Ecclesie pro tunc, repositum extitit custodiendum in manibus & potestate quondam spectabilis militis Domini Humberti Comitis Rupis, & Domini loci praedicti de Lireyo: qui morte praeventus, illud specta-

bili

bili Domina Margaretæ de Charny (eius quondam
 uxori) reliquit : quod exinde dicta Domina Marga-
 retæ apud nos transtulit. Subiungentes præfati Deca-
 nus & Capitulum, eorum prædictam Ecclesiam va-
 ria damna, & reddituum attenuationem ex hoc sus-
 tulisse, & præsentialiter sustinere : supplicantes hoc
 ideo, ut præmissorum consideratione ipsum deuotissi-
 mum Reliquiarium sibi restituere, aut saltem oculos
 nostros piè & misericorditer erga eos diuertere digna-
 remur. Pro quâ re nobiscum tractandâ, concordandâ,
 & paciscendâ, ac concludendâ, in præsentiarum ad
 nos specialiter transmiserunt venerabiles viros, Domi-
 nos Nicolaum de la Rottiere & Joannem Larrecier
 Presbyteros dictæ Ecclesiæ Concanonicos, à Decano &
 toto Capitulo præmentionato sufficientem potestatem
 circa hæc habentes, confirmatam, & obseruari promif-
 sam per Reuerendum in Christo Patrem Dominum
 Ludovicum, modernum Trecentem Episcopum, eius-
 que Officialem, constantibus tribus publicis literis signa-
 tis, & debite sigillatis, de quibus promptam & vali-
 dam fidem fecerunt, easque penes nos reliquerunt.
 Nos itaque Dux præfatus, auditâ eorum supplica-
 tione prædictâ, cupientes eosdem gratis & fauoribus
 amplecti, ut perinde suas solitas orationes & depre-
 cationes valeant continuare, imò etiam augmentare,
 in honorem sanctissimæ & indiuiduæ Trinitatis, &

P

glo-

gloriosissima Virginis Mariae, ad cuius exultationem
 Ecclesia praedicta fundata extitit, ut praemittitur, &
 ne ob remissionem seu translationem per antelatum
 quondam Dominam Margaretam, de dicto san-
 ctissimo Sudario (ut praefertur) nobis factam, iactu-
 ram patiantur: pioque & sincero deuotionis zelo,
 aliis etiam multis laudabilibus considerationibus ani-
 mum nostrum quoad haec mouentibus, & quia sic
 fieri volumus, & nobis placet, dictis Decano & Ca-
 pitulo, Ecclesiae praedictae Collegiatae de Lireyo, seu
 praenominatis Dominis Nicolao & Ioanni, nuntiis
 & procuratoribus eorum, propterea ad nos specialiter
 transmissis, haec omnia nomine quo agunt, euidenti
 utilitate dictae Ecclesiae pensata, acceptantibus & reci-
 pientibus ex nostra certa scientia, motu proprio, ac pro
 nobis & nostris heredibus & successoribus uniuersis
 damus, donamus, largimur, conferimus, & in eleē-
 mosynam, ac honorem Christi omnipotentis, proque
 salute & remedio animarum Illustrum progenito-
 rum, nostriq; & nostrorum perpetuo successorum, con-
 cedimus & erogamus per praesentes, quinquaginta
 Francos auri* p̄ p̄ moneta nostra Sabaudia annuales,
 deinceps per dictos Decanum & Capitulum, seu eo-
 rum Procuratores legitimos, ac eorum in dicta Eccle-
 sia successores, annis singulis in perpetuum leuandos,
 & percipiendos in quolibet Festo S. Andreae Aposto-
 li,

* parui
 ponderis

li, primo solutionis termino in instanti dicti B. Andreae Apostoli Feste incipiente. In videlicet & super preysijs, exitibus, valoribus, & alijs quibuscumque emolumentis castri nostri Gaillardi prope Gebennam, & mandamenti eiusdem: quos, quas, & qua dictis Decano & Capitulo, & suis in perpetuum successoribus propterea specialiter & expresse, ac pro nobis, & pro nostris predictis heredibus & successoribus seu causam habentibus, obligamus, & hypothecamus, per presentes, & his mediantibus, dicti Decanus & Capitulum, amodò in antea celebrare tenerentur, & sui in dicta Ecclesia successores, in magno altari dictae Ecclesiae, pro salute & remedio animarum Illustrium progenitorum, nostriq; & nostrorum successorum predictorum, quolibet mense quamdiu fuerimus in humanis unam altam Missam de sancto Spiritu, & post huius carnis humanae nostrum egressum, de Mortuis, cum Collectis solitis & debitis. Et ita facere promiserunt, & conuenerunt praefati Nuntij & Procuratores, nomine quo supra, tactis Euangelis sacrosanctis, in praesentia Consiliariorum nostrorum subscriptorum sine omissione aliquali, conscientias suas, & suorum in dicta Ecclesia successorum, propterea onerando. Mandantes idcirco Castellano nostro dicti castri Gaillardi, & mandamenti, praesenti, & qui pro tempore fuerint, seu ipsorum loca tenentibus, sub pœ-

* pavi
ponderis

nã quinquaginta marcharum argenti pro quolibet,
 quatenus prementionatos quinquaginta Francos au-
 ri * p p dictis Decano & Capitulo, seu ipsorum legi-
 timis procuratori aut procuratoribus, modo in antea
 singulis annis in perpetuum, in Festo predicto sancti
 Andrea Apostoli soluant, & liberent, & realiter ac
 integraliter expediant, in & super preysijs, exitibus,
 & aliis proventibus dicti castri nostri Gaillardi, &
 mandamenti eiusdem; sic quod merito habeant con-
 tentari, recipiendo tamen per ipsos Castellanos, à præ-
 fatis Decano & Capitulo, seu Procuratoribus eo-
 rumdem, in primâ solutione cum copiâ presentium
 debite tabellionatâ literam quittance, in aliis au-
 tem sequentibus solutionibus, confessionem de receptâ
 dumtaxat opportunam. Et nos huiusmodi quinqu-
 aginta francos, quos, ut premittitur, persoluerint an-
 nuatim, eisdem Castellanis suis in computis postea
 reddendis, per dilectos fideles Consiliarios, Præsiden-
 tem, & Magistros Camera computorum nostrorum
 precipimus & iubemus indifficiliter allocari, sine exce-
 ptione & difficultate quibusvis, præmissa sic fieri &
 obseruari volentes, pro nobis, & nostris predictis he-
 redibus, successoribusque, seu causam habentibus, qui-
 buscumque regulis, statutis, & constitutionibus dictæ
 Camera, oppositionibus, exceptionibus, assignationibus,
 & assignationum interruptionibus, literisq; manda-
 tis,

tis, & aliis omnibus in contrarium fortè facientibus,
 & in perpetuum inaduertenter concedendis, sub qua-
 cumque verborum formâ & intellectu, reiectis peni-
 tibus, & non obstantibus. Quibus omnibus ex nunc,
 prout ex tunc, ac pro nobis & nostris prædictis, sub
 quorum onere huiusmodi largitionem nostram remit-
 timus, post nostrum decessum prædictum protinus om-
 nino & expressè derogamus, & derogatum fore vo-
 lumus per præsentem, datas Parisius die sextâ Februa-
 rij, anno Domini M.CD. LXIV. à Natiuitate sum-
 pto. Sic signatum in margine altâ. Loys: & in mar-
 gine bassâ. J. Bolomyer & I. Gyport: & in margine
 altâ subscriptum per Dominum. Præsentibus Domi-
 nis Aymerico Episcopo Montisregalis, B. Episcopo
 Niciensi, Ioanne Compesio Cancellario Sabaudie,
 Antonio de Flisto Apostolico Protonotario, Amblar-
 do de Viriaco Abbate Habundantie, Antonio Pro-
 cheti Cantore Gebennensi, Urbano Bonnardi Priore
 S. Victoris, Jacobo Richardi Præsidente, Humberto
 Pelluete Præsidente Gebennensi, Ioanne Domino
 Bastote Magistro Hospitij, Antonio Champiois, &
 Ioanne Malleti Thesaurario.

Neque his acceptis literis Lirenses penitens con-
 quieuere; quippe iactabant Philibertum Theo-
 baldum, Margaritæ quondam à Secretis, eiusque
 in causâ pro sancto Sudario disceptatâ fideiussor-

rem, ipsamque adeò Margaritam (quod antè obitum absoluta non esset) inflicti olim anathematis vinculo adhuc irretiri; negabantque se consensuros vt absoluerentur. Quo audito literas dedit Dux Ludouicus Lutetiæ Parisiorum, xxiii. Maij, eiusdem anni M.CD.LXIV. ad Decanum & Capitulum de Lireyo; quibus rogauit, quando secum transegissent, & ipse perpetuam eis pecuniam pro sancto Sudario assignasset, abstinerent ab eâ loquendi ratione, & Philibertum Theobaldum, atque etiam (si opus esset) Margaritam ipsam, sacris vinculis publicâ auctoritate exsolui paterentur. Anno demum M.CD.LXXIII. decimâ quartâ Maij, cum litteris ritè obsignatis destinati sunt à Lirensibus Procuratores ad Ducissam Sabaudia, Ludouici iam inde ab anno M.CD.LXVI. vitâ functi relictam, Marcus de Vaudrey Presbyter, in Decretis Licentiatus, Protonotarius Apostolicus, Canonicus & Archidiaconus Ecclesiæ Bisontinensis, & Hugo Mergey in Artibus Magister, simul annuos quinquaginta Francos auri, ex Ludouici Ducis transactione sibi debitos, & ab annis octo non persolutos exacturi; simul sacrosanctam Sindonem, præcipuum Ecclesiæ suæ decus ac præsidium enixè repetituri. Atque hic finis querelarum, quoad quidem cognoscere licuit. Nec verò fru-

frustrà tantùm, sed etiam fortasse iniuriâ sacram Sindonem Trecenses rem suam dixisse videbuntur, ei qui attenderit, quàm parum religiosè olim apud ipsos culta (quippe pro panno depicto, vt vidimus, habita:) quantum iuris ac potestatis fuerit Margaritæ Charniensi, clarissimæ feminæ, in rem auo suo partam, & in intuto loco periclitantem: quanto denique prodigio, muli ex improuiso consistentis, præpotens rerum omnium Deus, vt Ægypti quondam spolia Israëlitis, ita sacrum illud pignus Sabaudorum Principum fortissimæ piissimæque genti adiudicarit.

C A P V T X X.

Camberij religiosissimè habita Christi Sindon: miracula per eam edita: flammarum vim vt euaserit.

QVÆ pietatem religionemque commendant, sacra ædificia, diuinorum officiorum celebritas, numismata, anathemata, votiua peregrinationes, populorum concursus, curationes supra naturæ vim, aliaque prodigia; horum nihil Sindoni apud Allobroges defuit. Proximo anno ab acceptâ Sindone, Dux Ludouicus de diuino munere palàm gloriari cœpit, cufis ex auro, ære, & argento nummis, hinc vultus suos, inde sanctam